

ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ

DOI 10.59226/3041-1971.1.2025.7-18

УДК [351.75 : 340.13] : 351.743 «364»

ТИТАРЕНКО Олексій Олексійовичдоктор юридичних наук, доцент,
начальник науково-дослідної лабораторії
з підготовки військ Київського інституту
Національної гвардії України

ORCID ID 0000-0002-3271-9402

БИТА Євген Анатолійовичначальник секції служби в/ч 3036
Національної гвардії України

ORCID ID 0009-0002-6299-7144

ПЕРСПЕКТИВИ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті розглянуто питання перспективних напрямів удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності підрозділів Національної гвардії України в правоохоронній сфері в умовах правового режиму воєнного стану.

Обґрунтовано, що сьогодні наявна нормативно-правова база із забезпечення правоохоронної діяльності підрозділів НГУ потребує актуалізації з урахуванням сучасних викликів у безпековій сфері. На підставі системно-структурного аналізу виявлено окремі прогалини в нормативно-правових документах відомчого рівня, які потребують нагального вирішення. Розглянуто перспективи реалізації законопроекту №10311 від 01.12.2023.

Встановлено, що у сучасних умовах спостерігається тенденція до збільшення законодавчих пропозицій, що спрямовано на врегулювання окремих питань нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності НГУ шляхом внесення змін та доповнень як до Закону України «Про Національну гвардію України», так і в інші кодифіковані нормативні документи.

Визначено подальші напрями дослідження щодо трансформації нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності підрозділів НГУ в контексті законопроектів № 4214 від 13.10.2020, № 6292 від 08.11.2021, № 8186 від 07.11.2022, № 10311 від 01.12.2023 та адаптації в національному законодавстві вимог STANAG 2616 : 1ED 2016 / NATO Standard AJP-3.22 Allied Joint Doctrine for Stability Policing.

Ключові слова: Національна гвардія України; нормативно-правове забезпечення; правоохоронна діяльність; воєнний стан.

Постановка проблеми. Тривала збройна агресія російської федерації проти України суттєво впливає на розвиток спроможностей усіх сил безпеки і оборони країни. Не є виключенням у цьому питанні і розвиток спроможностей Національної гвардії

України (далі – НГУ) у сфері правоохоронної діяльності через реалізацію правоохоронних функцій [1]. Від якісної реалізації правоохоронних функцій НГУ в умовах правового режиму воєнного стану [2] залежить стан громадської безпеки та порядку в Україні.

Зазначимо, що для забезпечення правоохоронної діяльності НГУ вже сформовано відповідну нормативно-правову базу. Однак вона потребує постійного моніторингу та перегляду задля підтримання в актуальному стані, з урахуванням наявних викликів у сфері забезпечення захисту та безпеки держави України, а також прав і свобод людини і громадянина.

Аналіз актуальних наукових досліджень і публікацій. Питання забезпечення громадської безпеки та громадського порядку підрозділами Національної гвардії України вивчали такі вітчизняні вчені, як Ю. Аллеров, В. Авер'янов, О. Бандурка, О. Безпалова, С. Белай, С. Братель, Д. Горбач, О. Дрозд, М. Корнієнко, О. Кобзар, О. Комісаров, О. Кривенко, М. Кітитор, В. Петков, Р. Сербин, В. Сидорчук, А. Собакар, Д. Толстонос, К. Чишко, І. Шагайло, С. Шевченко, В. Фатхутдінов та інші фахівці, які мають практичний досвід, важливий для дослідження сфери забезпечення громадської безпеки та порядку правоохоронними органами [3–10].

Водночас проведений аналіз наявних літературних джерел засвідчив, з одного боку, активізацію наукових досліджень із питань удосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності НГУ із забезпечення громадської безпеки та порядку, практичних проблеми діяльності підрозділів НГУ в цій сфері, а з другого – відсутність достатніх розробок, пов'язаних із унормуванням, розширенням окремих функцій та повноважень підрозділів НГУ, що забезпечують правоохоронну діяльність в умовах правового режиму воєнного стану.

Мета цієї статті полягає у визначенні перспективних напрямів та формуванні пропозицій з удосконалення нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності НГУ в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Аналіз положень Закону України «Про Національну гвардію України» (ст. 2) показав, що серед усіх функцій, які покладаються на НГУ, лівова частка припадає саме на правоохоронні функції [11]. До них, зокрема, належать такі: охорона громадської безпеки і порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян; участь у забезпеченні громадської безпеки та охороні громадської безпеки і порядку під час проведення зборів, мітингів, походів, демонстрацій та інших масових заходів, що створюють небезпеку для життя та здоров'я громадян; забезпечення охорони органів державної влади; охорона інших важливих державних об'єктів та об'єктів критичної інфраструк-

тури; участь у спеціальних операціях із знешкодження озброєних злочинців, у боротьбі з диверсійно-розвідувальними силами агресора (противника), припиненні діяльності не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань (груп), організованих груп та злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності; участь у припиненні масових заворушень; участь у відновленні правопорядку у разі виникнення міжнаціональних і міжконфесійних конфліктів; участь у підтриманні або відновленні правопорядку в районах виникнення особливо тяжких надзвичайних ситуацій техногенного чи природного характеру тощо.

Перелічені правоохоронні функції підрозділи НГУ виконують як у мирний, так і воєнний час. Забезпечення покладених правоохоронних функцій у воєнний період, ускладнений різними реальними та потенційними загрозами, зокрема, ракетними обстрілами ворогом міст країни, вчинення ворогом терористичних актів, диверсій, виникнення надзвичайних ситуацій, погрози РФ щодо можливого застосування СБРН зброї, поширення дезінформації, що негативно впливає на морального-психологічний стан населення, створюючи передумови для порушення громадського порядку і масових заворушень, та інше.

Зазначимо, що керівними документами НГУ [1] розвиток спроможностей у сфері забезпечення громадської безпеки та порядку визначено пріоритетним завданням поряд із розвитком інших спроможностей НГУ, зокрема у сферах воєнної та державної безпеки. Стан забезпечення громадської безпеки та порядку силами НГУ має безпосередній вплив на всю правоохоронну сферу в країні.

Одним із важливих напрямів забезпечення розвитку спроможностей НГУ у сфері правоохоронної діяльності є його належна нормативно-правова забезпеченість, яка відповідає вимогам часу.

Попередній вибіркового аналізу наявних наукових публікацій протягом 2022–2024 років показав, що найбільше питань з нормативно-правового забезпечення у досліджуваному напрямі поставало щодо уточнення функцій, покладених на НГУ, розширення покладених завдань та повноважень, унормування підстав та порядку застосування спеціальних засобів та зброї військовослужбовцями НГУ, конкретизації підрозділів НГУ, які реалізують функцію із забезпечення громадської безпеки та порядку [3–10]. Останнє обумовлено тим, що положення керівних документів розглядають діяльність НГУ як суб'єкта

забезпечення громадської безпеки та громадського порядку, але не визнають її як одноосібного представника цієї сфери, частково визначають порядок взаємодії з іншими суб'єктами забезпечення громадської безпеки [4, с. 57]. Питання, яке порушується у науково-практичних публікаціях щодо цього стосується й того, які саме підрозділи НГУ постають суб'єктом забезпечення громадської безпеки та громадського порядку. Станом на 2023 рік до військових частин виключно з охорони громадського порядку належали 4 бригади та 2 полки, а до військових частин змішаного типу (які беруть участь у забезпеченні громадської безпеки, або мають у своєму складі підрозділи з охорони громадського порядку) – 2 бригади, 3 полки та 9 окремих батальйонів [4, с. 169–171]. Зміни у військово-політичній ситуації в країні, складна ситуація на фронті впродовж останніх років не могли не вплинути на нові зміни у структурі та складі НГУ з акцентом на посилення її спроможностей в оборонній та безпековій сферах шляхом формування бригад оперативного призначення, які безпосередньо задіяні для виконання бойових завдань, а також утворення (з березня 2025 року) оперативно-тактичних з'єднань (корпусів) та в безпековій сфері, з акцентом на забезпечення саме громадської безпеки та порядку. Станом на березень 2025 року до військових частин виключно з охорони громадського порядку належать 3 бригади, 1 полк, 1 окремий батальйон, а до військових частин змішаного типу (які беруть участь у забезпеченні громадської безпеки, або мають у своєму складі підрозділи з охорони громадського порядку) – 4 бригади, 8 полків, 1 окремий батальйон [12]. Як можемо спостерігати, в умовах воєнного стану відбулося масштабування підрозділів НГУ змішаного типу, які беруть участь у забезпеченні громадської безпеки та порядку.

У контексті основного питання дослідження значимо, що умовно в науковій літературі наявні нормативно-правові документи із забезпечення правоохоронної діяльності НГУ розподіляють за трьома групами (блоками): блок I – Конституція України та Закони України, що регулюють діяльність підрозділів Національної гвардії України у сфері забезпечення громадської безпеки; блок II – постанови Кабінету Міністрів України та Укази Президента України стосовно громадської безпеки і порядку її забезпечення; блок III – відомчі нормативно-правові акти (накази МВС України, командувача НГУ) [4, с. 52]. Щодо останнього блоку, то він лише на рівні МВС України є більш емним за кількістю документів, які умовно можна розрізнати

як: 1) документи з організації і порядку діяльності підрозділів НГУ з охорони громадської безпеки та порядку [13–16]; 2) документи з організації взаємодії підрозділів НГУ з охорони громадської безпеки та порядку з іншими суб'єктами (НПУ, ДСНСУ) [17–19].

Водночас системно-структурний аналіз цих документів показав наявність певних недоліків, які потребують усунення. Наведемо окремі з них. Наприклад, у п. 1.4 Положенні про військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії України [13] у частині взаємодії з іншими суб'єктами забезпечення правопорядку відсутнє посилання на Службу судової охорони (далі – ССО), Державну службу надзвичайних ситуацій України, з якими підрозділи НГУ здійснюють взаємодію при реалізації правоохоронних функцій, що визначається відповідними спільними наказами. Наприклад, підрозділи НГУ співпрацюють з ССО у межах забезпечення громадського порядку в судах, особливо при розгляді резонансних справ. Останнє перебачено спільним наказом Державної судової адміністрації, Служби судової охорони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України від 27 лютого 2020 року № 96/112/194/60 [20].

Також у Положенні про військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії України відсутня інформація про те, що ці підрозділи задіюються (виконують завдання) для забезпечення стабілізаційних заходів (Stability Policing), зокрема на деокупованих територіях. Сьогодні підрозділи НГУ мають величезний досвід з його забезпечення в умовах воєнного стану на деокупованих територіях спільно з іншими складовими сил безпеки і оборони. Водночас варто наголосити на тому, що в окресленому напрямі залишається актуальним питання впровадження в правоохоронну діяльність НГУ вимог STANAG 2616: 1ED 2016 / NATO Standard AJP-3.22 Allied Joint Doctrine for Stability Policing (Edition A, Version 1, July 2016) [21]. Відповідно до STANAG 2616: 1ED 2016 / NATO Standard AJP-3.22 у напрямі забезпечення громадської безпеки і порядку стабілізаційні заходи охоплюють проведення фільтраційних заходів, патрулювання, виявлення та пошук осіб, причетних до колабораційної діяльності, діяльності НЗФ та військових формувань сил противника, вчинення воєнних злочинів, злочинів проти основ національної безпеки України, проведення комплексу заходів з недопущення вчинення терористичних актів, поширення фактів незаконного обігу зброї, переміщення осіб, узятих під варту та засуджених з деокупованих

територій, до кримінально-виконавчих установ, профілактичну роботу з релігійними, етнічними групами населення, які незадоволені державною владою України [22, с. 365–366]. У перспективі це питання потребуватиме вирішення через внесення доповнень не тільки у відомчий документ, а передусім до ст. 2 Закону України «Про Національну гвардію України».

Зазначимо, що останнім часом (2022–2024 роки) прослідковується активна робота зацікавлених суб'єктів (НГУ, МВС України, КМУ, депутатського корпусу ВРУ) з удосконалення нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності НГУ.

Наприклад, з початку повномасштабної агресії РФ проти України до Закону України «Про Національну гвардію України» сім разів вносили зміни та доповнення щодо уточнення та розширення повноважень підрозділів НГУ (зміни щодо розширення функцій, обов'язків, застосування спеціальних засобів та зброї) [11], а незабаром можна очікувати додаткові зміни, які відбудуться після прийняття законопроекту «Про Національну гвардію України» щодо вдосконалення правових засад застосування заходів примусу військовослужбовцями Національної гвардії України» №10311 від 01.12.2023, який вже було доопрацьовано до другого читання від 11.03.2025 [23]. Задекларована мета законопроекту №10311 – підвищення ефективності НГУ у виконанні завдань із забезпечення громадського порядку та захисту держави в умовах війни, а сам документ містить положення, спрямовані на: 1) вдосконалення правового регулювання питань, пов'язаних із застосуванням військовослужбовцями НГУ заходів примусу: фізичного впливу, спеціальних засобів, зброї, озброєння та бойової техніки, з метою якісного виконання завдань, покладених на НГУ; 2) уточнення функцій НГУ, а саме: з конвоювання осіб, узятих під варту, та перевезення військовополонених; участі у здійсненні заходів щодо відновлення і забезпечення громадської безпеки та охорони громадської безпеки і порядку, у тому числі щодо встановлення тимчасової заборони або обмеження руху транспортних засобів і пішоходів поблизу та в межах зон/районів надзвичайних ситуацій та/або ведення воєнних (бойових) дій; участі у здійсненні заходів правового режиму надзвичайного стану; участі у заходах з питань цивільно-військового співробітництва [24]. Водночас згаданий законопроект викликав неоднозначну реакцію громадськості та побоювання розширення «каральних» повноважень у сфері забезпечення громадської безпеки та порядку [25]. Проте МВС України оперативно надало обґрун-

товані роз'яснення до цього проекту закону, зазначивши, що насправді повноваження НГУ не розширять, а «впорядкують», особливо в частині застосування засобів примусу військовослужбовцями НГУ [26].

Надалі, після ухвалення згаданого законопроекту, окреслені зміни буде впроваджено шляхом відповідних доповнень до наявних відомчих нормативно-правових документів, зокрема, наказів МВС України: № 567 від 16.06.2014 (в редакції від 12.07.2019), № 1089 від 24.12.2019, № 692 від 20.07.2016 (в редакції від 20.12.2019) [13–15] тощо.

Може постати питання, як саме відслідковувати потенційні зміни, що відбуватимуться у короткостроковій перспективі в досліджуваному напрямі. Відповідь є. Для цього потрібний постійний моніторинг як уже наявних документів стратегічного планування в безпековій сфері та наявних планів заходів з їх досягнення (на рівні Президента України, Кабінету Міністрів України, МВС України), так і тенденцій у законотворчій роботі Комітету ВРУ з питань правоохоронної діяльності (zareєстровані законопроекти).

Серед основних стратегічних документів, який би визначав шляхи (перспективи) трансформації нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності НГУ, – Стратегія громадської безпеки і цивільного захисту України, яка є невід'ємною складовою Стратегії національної безпеки України [27]. Але МВС України ще працює над Стратегією громадської безпеки і цивільного захисту України, проект якої розроблено за результатами проведеного у 2023 році огляду громадської безпеки та цивільного захисту, а також над Концепцією безпекового середовища в Україні на 2023–2026 роки» [28].

Однак можливі напрями трансформації нормативно-правового забезпечення НГУ з реалізації правоохоронної функції також визначаються іншими стратегічними документами (державний рівень), як-от:

1. *План внутрішньої стійкості України (19.11.2024)*. У **Шостому пункті** «Безпека» акцентовано на посиленні внутрішньої безпеки в умовах правового режиму воєнного стану, що передбачає впровадження нової системи на загальнодержавному рівні: безпечна область, безпечне місто, безпечна громада [29]. Важливу роль у цих процесах відіграватимуть саме підрозділи НГУ, які є активними співвиконавцями багатьох регіональних та локальних безпекових програм.

2. *План заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів*

правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023–2027 роки [30]. Цим документом передбачається розроблення законопроектів, проектів стратегічних документів, до яких залучається, крім інших суб'єктів МВС України, також і НГУ (наприклад: законопроекти про органи правопорядку України; щодо вдосконалення законодавчого регулювання участі громадян в охороні громадського порядку і державного кордону).

3. План запровадження та забезпечення заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні [31]. Задля посилення спроможностей НГУ у цьому напрямі було зареєстровано законопроект № 10195 від 27.10.2023 (не прийнятий) [32], яким передбачається в частині забезпечення заходів правового режиму воєнного стану внесення змін до КУпАП та інших законів щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення вимог або невиконання деяких заходів правового режиму воєнного стану. Цим законопроектом пропонується запровадити адміністративну відповідальність за порушення вимог або невиконання заходів правового режиму воєнного стану (ст. 210-2 КУпАП) та надати повноваження складати протоколи за означений вид правопорушення виключно органам поліції (ст. 255 КУпАП). Це, на нашу думку, не зовсім обґрунтовано. Наприклад, охорону громадського порядку в містах поряд із співробітниками поліції також здійснюють і військовослужбовці НГУ, на блокпостах несуть службу, спільно або окремо, як військовослужбовці НГУ, так і співробітники поліції, які виконують майже однакові функції. У зв'язку з цим вбачається доречним при доопрацюванні законопроекту № 10195, а також з урахуванням положень законопроекту № 6292 від 08.11.2021, у частині розширення повноваження НГУ щодо складання протоколів за адміністративні правопорушення, в ст. 255 КУпАП передбачити можливість посадовими особами НГУ також складати адмінпротоколи за ст. 210-2 КУпАП (в редакції законопроекту № 10195).

4. План роботи Міністерства внутрішніх справ України на 2025 рік (далі – План) [33]. Зокрема, Планом передбачено:

1) до червня 2025 року МВС України розробити та подати до ВРУ законопроект «Про органи правопорядку України» (до розроблення якого залучаються ЦОВВ МВС та НГУ);

2) НГУ залучається через МВС для супроводження у ВРУ проектів Законів України (для забезпечення реалізації правоохоронної функції):

«Про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» щодо вдосконалення правових засад застосування заходів примусу військовослужбовцями Національної гвардії України» (реєстр. № 10311 від 01.12.2023) [23];

«Про єдину систему відеомоніторингу стану публічної безпеки № 11031 від 20.02.2024. У перспективі на законодавчому рівні варто закріпити положення про право НГУ на доступ до інформації (даних) у системах відеомоніторингу стану публічної безпеки, які належать до єдиної системи відеомоніторингу стану публічної безпеки, що планується запровадити на державному рівні з використанням спроможностей МВС України [34]. Проте зазначимо, що на локальному рівні (місто) цей напрям поступово забезпечується для підрозділів НГУ з охорони громадського порядку в межах реалізації місцевих програм «Безпечне місто» шляхом надання доступу до камер Ситуаційного центру міської ради (наприклад, Дніпровська міська Рада та програма «Безпечне місто» на 2021–2025 роки);

«Про внесення змін до деяких законів України щодо виконання функцій з конвоювання» (реєстр. № 4214 від 13.10.2020) [35];

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо вдосконалення правових засад діяльності Національної гвардії України» (реєстр. № 6292 від 08.11.2021) [36]. Цей законопроект спрямовано на вдосконалення правових засад діяльності НГУ в частині: 1) надання повноваження з оформлення матеріалів (протоколів) за окремі адміністративні правопорушення, а саме: ч. 1 ст. 44-3, ст.ст. 173, 174, 175-1 (за винятком порушень, учинених у місцях, заборонених рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради), ст.ст. 178, 185, 185-7, 195-6 КУпАП шляхом внесення змін до ст. 255 КУпАП; 2) поширення дії ст. 185-7 КУпАП і на випадки публічних закликів щодо невиконання законних вимог посадових осіб НГУ; 3) узгодження положень Закону України «Про Національну гвардію України» з положеннями КУпАП в частині доставлення правопорушника, проведення адміністративного затримання, особистого огляду та огляду речей, а також вилучення речей. Положення цього законопроекту частково збігаються з положеннями законопроекту № 3105 від 21.02.2020, який також спрямований на вдосконалення правових засад діяльності НГУ. Надалі, у разі прийняття зазначених змін, потребуватиме розроблення і прийняття окремої Інструкції з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в Національній

гвардії України на кшталт Інструкції оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах поліції, що затверджена наказом МВС України від 06.11.2015 № 1376 [37];

«Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден» (реєстр. № 8186 від 07.11.2022) [38].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підсумовуючи зазначене, можемо констатувати, що питання нормативно-правового забезпечення правоохоронної діяльності НГУ залишається актуальним як для практиків, так і для вчених.

У сучасних умовах спостерігається тенденція до збільшення законодавчих пропозицій, спрямованих на врегулювання окремих питань за відповідним напрямом шляхом внесення змін та доповнень як до Закону України «Про Національну гвардію України», так і до інших кодифікованих нормативних документів.

Встановлено, що напрями трансформації нормативно-правового забезпечення НГУ з реалізації правоохоронних функцій визначаються певними стратегічними документами (державний рівень).

Для вирішення окремих питань актуалізації нормативно-правового забезпечення НГУ у напрямі правоохоронної діяльності запропоновано:

1) посилити правоохоронну функцію НГУ у забезпеченні стабілізаційних заходах у воєнний та поствоєнний періоди шляхом внесення доповнення до ст. 2 Закону України «Про Національну гвардію України» окремого пункту такого змісту: «участь у забезпеченні стабілізаційних заходів на деокупованих територіях в воєнний та поствоєнний періоди»;

2) викласти п. 1.4 Положення про військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії України (Наказ МВС України від 16.06.2014 № 567) у такій редакції: «При виконанні завдань з охорони громадського порядку військові частини в межах своєї компетенції взаємодіють з органами (підрозділами) поліції, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, органами прокуратури, Управлінням державної охорони України, військовими частинами Збройних Сил України, правоохоронними органами спеціального призначення, Службою судової охорони, Державною службою з надзвичайних ситуацій, громадськими об'єднаннями та релігійними організаціями, а також з населенням».

Надалі, враховуючи, що законопроекти № 4214 від 13.10.2020, № 6292 від 08.11.2021, № 8186 від 07.11.2022, № 10311 від 01.12.2023, передбачені в Плані законодавчої роботи Верховної Ради України на 2025 рік і безпосередньо стосуються вдосконалення нормативно-правового забезпечення діяльності НГУ у правоохоронній сфері, потребують подальшого моніторингу та формування обґрунтованих пропозицій до національного законодавства як науковців, так і практиків.

Список використаних джерел

1. Доктрина діяльності Національної гвардії України, затверджена наказом командувача Національної гвардії України 22.12.2023 № 1097 (ВКП НГУ 1-00). 2023. 60 с.

2. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII (в редакції від 08.02.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>

3. Аллеров Ю. В., Кривенко О. В. Роль і місце Національної гвардії України у структурі сектору національної безпеки і оборони України. *Наука і оборона*. 2018. № 3. С. 3–9. URL: <http://nio.nuou.org.ua/article/view/158986> (дата звернення: 02.03.2025).

4. Забезпечення громадської безпеки підрозділами Національної гвардії України: організаційно-правовий аспект : монографія / Д. Ю. Толстоносів та ін. КІ НГУ. Київ, 2023. 174 с.

5. Правове забезпечення правоохоронної діяльності у сфері оборони України : збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції / Упоряд.: П. Богущкий, В. Пилипчук, Ю. Бобров, М. Беланюк, О. Довгань, С. Дорогих, О. Лебединська, О. Радзівська, В. Фурашев. Київ-Одеса : Фенікс, 2020. 240 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/pravove_zabezpechennya_pravoohoronnoyi_diyalnosti_maket.pdf

6. Кіторов М. О. Особливості забезпечення громадської безпеки підрозділами НГУ в умовах правового режиму воєнного стану. *Актуальні проблеми забезпечення державної безпеки* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 26 трав. 2023 р.). Київ : Київський інститут НГУ, 2023. С. 167–169.

7. Чижко К. О. Правоохоронна діяльність Національної гвардії України із забезпечення публічної безпеки і порядку: проблеми та шляхи їх вирішення. *Право і безпека*. 2019. № 2 (73). С. 58–62. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2019.2.09>.

8. Шагайло І. В. Правоохоронна діяльність Національної гвардії в умовах воєнного стану. *Право*

i безпека. 2024. № 4 (95). С. 147–158. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2024.4.13>.

9. Дручек О., Волуйко О., Вакаров В. Правоохоронна діяльність в умовах правового режиму воєнного стану в Україні: особливості реалізації. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*. 2024. № 1. С. 43–51. URL: <https://doi.org/10.59226/2786-6920.1.2024.43-51>

10. Горбач Д. О. Національна гвардія України як суб'єкт реалізації правоохоронної функції держави: теоретичний аспект. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки*. 2015. Випуск 1. Том 2. С. 181–185.

11. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 року № 876-VII (в редакції від 27.06.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text>.

12. Про утворення оперативного-тактичних з'єднань Національної гвардії України та внесення змін до Структури та складу Національної гвардії України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.03.2025 № 160.

13. Про затвердження Положення про військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії України: Наказ МВС України від 16.06.2014 № 567 (в редакції від 12.07.2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0729-14#Text>

14. Про затвердження Положення про організацію та несення служби з охорони органів державної влади військовими частинами і підрозділами Національної гвардії України: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 20.07.2016 № 692. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1140-16#Text>

15. Інструкція про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: затверджена наказом МВС України 24 грудня 2019 року № 1089. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text>.

16. Про затвердження Тимчасового порядку забезпечення охорони судів, органів та установ системи правосуддя, а також підтримання громадського порядку в них: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 26.12.2016 № 1352 (в редакції від 17.01.2017). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/MVS683?an=1>.

17. Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 10.08.2016

№ 773. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>.

18. Про затвердження Інструкції про порядок взаємодії між Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Національною поліцією України та Національною гвардією України у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, пожежі та небезпечні події: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 22.08.2016 № 859. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16?#Text>.

19. Порядок організації діяльності та взаємодії Національної гвардії з уповноваженими органами державної влади та органами місцевого самоврядування з припинення масових заворушень: затверджено Постановою Кабінетом Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 894. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/894-2021-%D0%BF#Text>.

20. Про затвердження Порядку взаємодії Служби судової охорони з Національною поліцією України, Національною гвардією України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Службою безпеки України : спільний наказ Державної судової адміністрації, Служби судової охорони, Міністерства внутрішніх справ, Служби безпеки України від 27 лютого 2020 року № 96/112/194/60.

21. STANAG 2616 : 1ED 2016 / NATO Standard AJP-3.22 Allied Joint Doctrine for Stability Policing (Edition A, Version 1, July 2016). URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a821ac2ed915d74e3401bfe/20160801-nato_stab_pol_ajp_3_22_a_secured.pdf

22. Титаренко О. О., Крячко О. І. Спроможності підрозділів Національної гвардії України у проведенні стабілізаційних заходів на деокупованих територіях в умовах правового режиму воєнного стану / Activities of law enforcement agencies to ensure public safety and order during the legal regime of martial law : Scientific monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2024. 476 p., SECTION 20. С. 357–375. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-20>.

23. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» щодо вдосконалення правових засад застосування заходів примусу військовослужбовцями Національної гвардії України №10311 від 01.12.2023. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43324>.

24. Порівняльна таблиця до проекту Закону України №10311 (до другого читання від 11.03.2025). URL: [blob:https://itd.rada.gov.ua/a015b009-3c55-4b69-aeb6-100941e9b9ff](https://itd.rada.gov.ua/a015b009-3c55-4b69-aeb6-100941e9b9ff).

25. Чернякіна Галина. Нацгвардія та законопроект №10311: що приховано між рядків? (25.03.2025)/ <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/nacgvardiya-ta-zakonoproekt-10311-shcho-prihovano-mizh-ryadkiv.html>.

26. Роз'яснення МВС України щодо законопроекту про внесення змін до закону «Про Національну гвардію України» (21.03.2025). URL: <https://mvs.gov.ua/news/rozasnennia-shhodo-zakonoprojektu-pro-vnesennia-zmin-do-zakonu-pro-nacionalnu-gvardiiu-ukrayini>.

27. Про національну безпеку України: Закон України від 21 червня 2018 року № 2469-VIII (в редакції від 09.08.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 02.03.2025).

28. Клименко Ігор: Стратегія громадської безпеки та цивільного захисту України та Концепція безпечного середовища в Україні на 2023-2026 роки – це одні з важливих стратегічних орієнтирів МВС. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ihor-klymenko-stratehiia-hromadskoi-bezpeky-ta-tsyvilnoho-zakhystu-ukrainy-ta-kontseptsii-bezpekovoho-seredovishchav-ukraini-na-2023-2026-roky-tse-odni-z-vazhlyvykh-stratehichnykh-oriientyriv-mvs>.

29. Володимир Зеленський представив План внутрішньої стійкості України. URL: <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-predstaviv-plan-vnutrishnoyi-stijkosti-u-94505>.

30. План заходів, спрямованих на виконання Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку як частини сектору безпеки і оборони України на 2023-2027 роки: затверджено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2024 року №792-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-spriamovanykh-na-vykonannia-komple-a792r>.

31. План запровадження та забезпечення заходів здійснення правового режиму воєнного стану в Україні, затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 р. № 181-р (в редакції від 05.12.2024). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/181-2022-%D1%80#Text>.

32. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та інших законів щодо встановлення адміністративної відповідальності за порушення вимог або невиконання деяких заходів правового режиму воєнного стану № 10195 від 27.10.2023 (22.05.2024 – проект не прийнято). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43069>.

33. План роботи Міністерства внутрішніх справ України на 2025 рік (із змінами, внесеними наказом

Міністерства внутрішніх справ України від 21 березня 2025 року № 210): Наказ Міністерства внутрішніх справ України 20 грудня 2024 року № 849. URL: <https://mvs.gov.ua/planuvannia/plan-roboti-ministerstva-vnutrisnix-sprav-ukrayini-na-2025-rik>.

34. Законопроект про єдину систему відеомоніторингу: Леонід Тимченко роз'яснив норми щодо повноважень правоохоронців (21.03.2025). <https://mvs.gov.ua/news/zakonoprojekt-pro-jedinu-sistemu-videomonitoringu-leonid-timchenko-rozasniv-normi-shhodo-povnovazhen-pravoohoronciv>.

35. Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо виконання функцій з конвоювання № 4214 від 13.10.2020. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/4314>.

36. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення правових засад діяльності Національної гвардії України № 6292 від 08.11.2021 (включено 10.02.2025 до порядку денного тринадцятої сесії ВРУ дев'ятого скликання). URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73167.

37. Титаренко О. О. Удосконалення нормативно-правового забезпечення розвитку спроможностей НГУ у правоохоронній сфері / *Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (28.03.2024). НАНГУ. 2024. С. 679–680.

38. Проект Закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо встановлення відповідальності за порушення порядку та правил використання повітряного простору України експлуатантами безпілотних повітряних суден № 8186 від 07.11.2022 (03.05.2023 прийнято за основу). URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40785>.

References

1. Doktryna diialnosti Natsionalnoi hvardii Ukrainy [Doctrine of the National Guard of Ukraine], zatverdzhena nakazom komanduvacha Natsionalnoi hvardii Ukrainy 22.12.2023 № 1097 (VKP NHU 1-00). 2023. 60 s. [in Ukrainian].

2. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu [On the legal regime of martial law]: Zakon Ukrainy vid 12 travnia 2015 roku № 389-VIII (v redaktsii vid 08.02.2025). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text> [in Ukrainian].

3. Allerov, Yu. V., Kryvenko, O. V. (2018) Rol i mistse Natsionalnoi hvardii Ukrainy u strukturі sektoru natsionalnoi

bezpeky i oborony Ukrainy [The role and place of the National Guard of Ukraine in the structure of the national security and defence sector of Ukraine]. *Nauka i oborona* [Science and Defence]. No 3. S. 3–9. Retrieved from <http://nio.nuou.org.ua/article/view/158986> [in Ukrainian].

4. Tolstonosov, D. Yu. ta in. (2023) Zabezpechennia hromadskoi bezpeky pidrozdilamy Natsionalnoi hvardii Ukrainy: orhanizatsiino-pravovyi aspekt [Ensuring Public Security by Units of the National Guard of Ukraine: Organisational and Legal Aspect] : monohrafiia / KI NHU. Kyiv, 174 s [in Ukrainian].

5. Pravove zabezpechennia pravookhoronnoi diialnosti u sferi oborony Ukrainy [Legal Support of Law Enforcement Activities in the Defence Sector of Ukraine] : zbirnyk materialiv Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii / Uporiad.: P. Bohutskiy, V. Pylypchuk, Yu. Bobrov, M. Belaniuk, O. Dovhan, S. Dorohykh, O. Lebedynska, O. Radziivska, V. Furashev. – Kyiv-Odesa : Feniks, 2020. 240 s. Retrieved from https://ippi.org.ua/sites/default/files/pravove_zabezpechennya_pravookhoronnoyi_diyalnosti_maket.pdf [in Ukrainian].

6. Kitorov, M. O. (2023) Osoblyvosti zabezpechennia hromadskoi bezpeky pidrozdilamy NHU v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Peculiarities of ensuring public security by the NGU units under the legal regime of martial law]. *Aktualni problemy zabezpechennia derzhavnoi bezpeky : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Kyiv, 26 trav. 2023 r.)*. Kyiv : Kyivskiy instytut NHU, S. 167–169 [in Ukrainian].

7. Chyshko, K. O. (2019) Pravookhoronna diialnist Natsionalnoi hvardii Ukrainy iz zabezpechennia publichnoi bezpeky i poriadku: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia [Law Enforcement Activities of the National Guard of Ukraine to Ensure Public Safety and Order: Problems and Ways to Solve Them]. *Pravo i bezpeka* [Law and Security]. 2019. No. 2 (73). S. 58–62. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2019.2.09>. [in Ukrainian].

8. Shahaylo, I. V. (2024). Pravookhoronna diyal'nist' Natsional'noyi hvardiyi v umovakh voyennoho stanu [Law enforcement activity of the National Guard under martial law]. *Pravo i bezpeka* [Law and Safety], 4(95), 147–158. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2024.4.13> [in Ukrainian].

9. Druchek, O., Voluyko, O., & Vakarov, V. (2024). Pravookhoronna diyal'nist' v umovakh pravovoho rezhymu voyennoho stanu v Ukraini: osoblyvosti realizatsiyi [Law enforcement activity under the legal regime of martial law in Ukraine: Implementation features]. *Naukovyi visnyk Kyivs'koho instytutu Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy* [Scientific Bulletin of the Kyiv Institute of the Nation-

al Guard of Ukraine], 1, 43–51. Retrieved from <https://doi.org/10.59226/2786-6920.1.2024.43-51> [in Ukrainian].

10. Horbach, D. O. (2015). Natsional'na hvardiya Ukrainy yak sub'yekt realizatsiyi pravookhoronnoyi funktsiyi derzhavy: teoretychnyy aspekt [The National Guard of Ukraine as a subject of implementing the law enforcement function of the state: Theoretical aspect]. *Naukovyi visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu. Seriya Yurydychni nauky* [Scientific Bulletin of Kherson State University. Legal Sciences Series], 1(2), 181–185 [in Ukrainian].

11. Pro Natsional'nu hvardiyu Ukrainy [On the National Guard of Ukraine]: zakon Ukrainy vid 13 bereznya 2014 roku № 876-VII (v redaktsiyi vid 27.06.2024). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18#Text> [in Ukrainian].

12. Pro utvorennia operatyvno-taktychnykh z'yednan' Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy ta vnesennya zmin do Struktury ta skladu Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy [On the establishment of operational-tactical units of the National Guard of Ukraine and amendments to the structure and composition of the National Guard of Ukraine]: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] vid 07.03.2025 №160 [in Ukrainian].

13. Pro zatverdzhennia Polozhennya pro viys'kovi chastyny i pidrozdily z okhorony hromads'koho poriadku Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy [On the approval of the Regulation on military units and subdivisions for public order protection of the National Guard of Ukraine]: Nakaz MVS Ukrainy [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] vid 16.06.2014 № 567 (v redaktsiyi vid 12.07.2019). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0729-14#Text> [in Ukrainian].

14. Pro zatverdzhennia Polozhennya pro organizatsiyu ta nesennya sluzhby z okhorony organiv derzhavnoyi vlady viys'kovymy chastynamy i pidrozdilamy Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy [On the approval of the Regulation on the organization and service for the protection of state authorities by military units and subdivisions of the National Guard of Ukraine]: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] vid 20.07.2016 № 692. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1140-16#Text> [in Ukrainian].

15. Instruktsiya pro organizatsiyu ta nesennya sluzhby z okhorony hromads'koho poriadku ta zabezpechennya hromadskoyi bezpeky viys'kovymy chastynamy (pidrozdilamy) Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy [Instruc-

tion on the organization and service for public order protection and ensuring public safety by military units (subdivisions) of the National Guard of Ukraine]: zatverdzheno nakazom MVS Ukrainy [Approved by the order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. vid 24 hrudnya 2019 roku № 1089. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text> [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennya Tymchasovoho poryadku zabezpechennya okhorony sudiv, organiv ta ustanov systemy pravosuddya, a takozh pidtrymannya hromads'koho poryadku v nykh [On the approval of the Temporary procedure for ensuring the protection of courts, authorities, and institutions of the justice system, as well as maintaining public order within them]: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] vid 26.12.2016 № 1352 (v redaktsiyi vid 17.01.2017). Retrieved from <https://ips.ligazakon.net/document/view/MVS683?an=1> [in Ukrainian].

17. Pro zatverdzhennya Poryadku organizatsiyi vzayemodiyi Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy ta Natsional'noyi politsiyi Ukrainy pid chas zabezpechennya (okhorony) publichnoyi (hromads'koyi) bezpeky i poryadku [On the approval of the Procedure for organizing interaction between the National Guard of Ukraine and the National Police of Ukraine during the provision (protection) of public (civil) safety and order]: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] vid 10.08.2016 № 773. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text> [in Ukrainian].

18. Pro zatverdzhennya Instruksiyi pro poryadok vzayemodiyi mizh Derzhavnoyu sluzhboyu Ukrainy z nadzvychaynykh sytuatsiy, Natsional'noyu politsiyeyu Ukrainy ta Natsional'noyu hvardiyeyu Ukrainy u sferi zapobihannya i reahuvannya na nadzvychayni sytuatsiyi, pozhezhi ta nebezpechni podiyi [On the approval of the Instruction on the procedure of interaction between the State Emergency Service of Ukraine, the National Police of Ukraine, and the National Guard of Ukraine in the field of prevention and response to emergencies, fires, and hazardous events]: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrainy vid 22.08.2016 № 859 [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1254-16?#Text> [in Ukrainian].

19. Poryadok organizatsiyi diyal'nosti ta vzayemodiyi Natsional'noyi hvardiyi z upovnovazhenymy organamy derzhavnoyi vlady ta organamy mistsevoho samovryadvannya z prypynennya masovykh zavorushen' [Procedure for organizing the activities and interaction of the Nation-

al Guard with authorized state authorities and local government bodies to suppress mass riots]: zatverdzheno Postanovoyu Kabinetom Ministriv Ukrainy [Approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine] vid 20 serpnia 2021 r. № 894. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/894-2021-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].

20. Pro zatverdzhennya Poryadku vzayemodiyi Sluzhby sudovoyi okhorony z Natsional'noyu politsiyeyu Ukrainy, Natsional'noyu hvardiyeyu Ukrainy, Derzhavnoyu sluzhboyu Ukrainy z nadzvychaynykh sytuatsiy, Sluzhboyu bezpeky Ukrainy [On the approval of the Procedure for interaction between the Judicial Protection Service, the National Police of Ukraine, the National Guard of Ukraine, the State Emergency Service of Ukraine, and the Security Service of Ukraine]: spil'nyy nakaz Derzhavnoyi sudovoyi administratsiyi, Sluzhby sudovoyi okhorony, Ministerstva vnutrishnikh sprav, Sluzhby bezpeky Ukrainy [Joint Order of the State Judicial Administration, the Judicial Protection Service, the Ministry of Internal Affairs, and the Security Service of Ukraine] vid 27 lyutoho 2020 roku № 96/112/194/60. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0195-20#Text> [in Ukrainian].

21. STANAG 2616 : 1ED 2016 / NATO Standard AJP-3.22 Allied Joint Doctrine for Stability Policing (Edition A, Version 1, July 2016). Retrieved from https://assets.publishing.service.gov.uk/media/5a821ac2ed915d74e3401bfe/20160801-nato_stab_pol_ajp_3_22_a_secured.pdf

22. Tytarenko, O. O., & Kryachko, O. I. (2024). Spromozhnosti pidrozdiliv Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy u provedeni stabilizatsiynykh zakhodiv na deokupovanykh terytoriyakh v umovakh pravovoho rezhymu voyennoho stanu [Activities of law enforcement agencies to ensure public safety and order during the legal regime of martial law]. *Scientific monograph*. Riga, Latvia: Baltija Publishing. SECTION 20, pp. 357–375. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-442-9-20>

23. Proekt Zakonu pro vnesennya zmin do Zakonu Ukrainy «Pro Natsional'nu hvardiyu Ukrainy» shcho do vdoskonalennya pravovykh zasad zastosovannya zakhodiv prymusu viys'kovosluzhbovtsyamy Natsional'noyi hvardiyi Ukrainy [Draft Law on Amendments to the Law of Ukraine «On the National Guard of Ukraine» regarding the improvement of legal grounds for the use of coercive measures by servicemen of the National Guard of Ukraine] №10311 vid 01.12.2023. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43324> [in Ukrainian].

24. Porivnyal'na tabletsya do proektu Zakonu Ukrainy №10311 (do druhoho chytannya vid 11.03.2025)

[Comparative table for the draft Law of Ukraine No. 10311 (for the second reading dated March 11, 2025)]. Retrieved from [blob:https://itd.rada.gov.ua/a015b009-3c55-4b69-aeb6-100941e9b9ff](https://itd.rada.gov.ua/a015b009-3c55-4b69-aeb6-100941e9b9ff) [in Ukrainian].

25. Chernyakina, H. (2025). Natsgvardiya tazakonoproekt №10311: shcho prykhovano mizh ryadkiv? [The National Guard and draft law No. 10311: What is hidden between the lines?]. Retrieved from <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/nacgvardiya-ta-zakonoproekt-10311-shcho-prihovano-mizh-ryadkiv.html> [in Ukrainian].

26. Roz'yasnennya MVS Ukrayiny shchodo zakonoprojektu pro vnesennya zmin do zakonu «Pro Natsional'nu hvardiyu Ukrayiny» (21.03.2025) [Explanation of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine regarding the draft law on amendments to the Law «On the National Guard of Ukraine»]. Retrieved from <https://mvs.gov.ua/news/roziasnennia-shhodo-zakonoprojektu-pro-vnesennia-zmin-do-zakonu-pro-nacionalnu-gvardiiu-ukrayini> [in Ukrainian].

27. Pro natsional'nu bezpeku Ukrayiny [On the National Security of Ukraine]: zakon Ukrayiny [Law of Ukraine] vid 21 chervnya 2018 roku №2469-VIII (v redaktsiyi vid 09.08.2024). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> [in Ukrainian].

28. Klymenko Igor: Stratehiya hromads'koyi bezpeky ta tsyvil'noho zakhystu Ukrayiny ta Kontsepsiya bezpekovo-ho seredovyscha v Ukrayini na 2023-2026 roky – tse odni z vazhlyvykh stratehichnykh oriientyriiv MVS [The Public Safety and Civil Protection Strategy and the Security Environment Concept in Ukraine for 2023–2026 are among the important strategic priorities of the Ministry of Internal Affairs]. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/ihor-klymenko-stratehiia-hromadskoi-bezpeky-ta-tsyvilnoho-zakhystu-ukrainy-ta-kontsepsiia-bezpekovo-ho-seredovyscha-v-ukraini-na-2023-2026-roky-tse-odni-z-vazhlyvykh-stratehichnykh-oriientyriiv-mvs> [in Ukrainian].

29. Volodymyr Zelenskyy predstaviv Plan vnutrishn'oyi stiykosti Ukrayiny [Volodymyr Zelenskyy presented the Plan of Ukraine's Internal Resilience]. Retrieved from <https://www.president.gov.ua/news/volodimir-zelenskij-predstaviv-plan-vnutrishnoyi-stiykosti-u-94505> [in Ukrainian].

30. Plan zakhodiv, spryamovanykh na vykonannya Kompleksnoho stratehichnoho planu reformuvannya orhaniv pravoporyadku yak chastyny sektoru bezpeky i oborony Ukrayiny na 2023-2027 roky [Action Plan for the Implementation of the Comprehensive Strategic Plan for the Reform of Law Enforcement Agencies as Part of the Security and Defense Sector of Ukraine for

2023–2027]: zatverdzheno Rozporyadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrayiny [Approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine] vid 23 serpnia 2024 roku №792-p Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-planu-zakhodiv-spryamovanykh-na-vykonannia-komple-a792r> [in Ukrainian].

31. Plan zaprovadzhennya ta zabezpechennya zakhodiv zdiysnennya pravovoho rezhymu voyennoho stanu v Ukrayini, zatverdzhenny rozporyadzhenniam Kabinetu Ministriv Ukrayiny [Plan for the Implementation and Support of Measures to Establish the Legal Regime of Martial Law in Ukraine, approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine] vid 24 lyutoho 2022 r. №181-p (v redaktsiyi vid 05.12.2024). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/181-2022-%D1%80#Text> [in Ukrainian].

32. Proekt Zakonu pro vnesennya zmin do Kodeksu Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya ta inshykh zakoniv shchodo ustanovlennya administratyvnoyi vidpoval'nosti za porushennya vymoh abo nevykonannya deyakykh zakhodiv pravovoho rezhymu voyennoho stanu №10195 vid 27.10.2023 (22.05.2024 – proyekt ne pryynyato) [Draft Law on Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses and Other Laws on the Establishment of Administrative Liability for Violation of Requirements or Non-Compliance with Certain Measures of the Legal Regime of Martial Law No. 10195 of October 27, 2023]. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/43069> [in Ukrainian].

33. Plan roboty Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny na 2025 rik (iz zminamy, vnesenymy nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny vid 21 bereznia 2025 roku №210) [Work Plan of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine for 2025]: Nakaz Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny [Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine] 20 hrudnya 2024 roku №849. Retrieved from <https://mvs.gov.ua/planuvania/plan-roboti-ministerstva-vnutrishnikh-sprav-ukrayini-na-2025-rik> [in Ukrainian].

34. Zakonoprojekt pro yedynu systemu videomonitorynhu: Leonid Tymchenko roz'yasnyv normy shchodo povnovazhen' pravookhorontsiv (21.03.2025) [Draft Law on a Unified Video Monitoring System: Leonid Tymchenko explained the provisions regarding law enforcement powers (March 21, 2025)]. Retrieved from <https://mvs.gov.ua/news/zakonoprojekt-pro-jedynu-sistemu-videomonitoringu-leonid-timchenko-roziasniv-normi-shhodo-povnovazhen-pravooxorontsiv> [in Ukrainian].

35. Proekt Zakonu pro vnesennya zmin do deyakykh zakoniv Ukrayiny shchodo vykonannya funktsiy z kon-

voyuvannya № 4214 vid 13.10.2020 [Draft Law on Amendments to Certain Laws of Ukraine regarding the Execution of Escort Functions No. 4214 of October 13, 2020]. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/4314> [in Ukrainian].

36. Proekt Zakonu pro vnesennya zmin do Kodeksu Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya shchodo udoskonalennya pravovykh zasad diyal'nosti Natsional'noyi hvardiyi Ukrayiny №6292 vid 08.11.2021 (vklyucheno 10.02.2025 do poryadku dennogo tryndatsyatoyi sesiyi VRU dev'yatogo sklykannya) [Draft Law on Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding the Improvement of Legal Grounds for the Activities of the National Guard of Ukraine No. 6292 of November 8, 2021]. Retrieved from http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=73167 [in Ukrainian].

37. Tytarenko, O. O. (2024). Udokonalennya normatyvno-pravovoho zabezpechennya rozvytku spromozhnostey Natsional'noyi hvardiyi Ukrayiny u pravookhoronniy sferi [Improvement of regulatory and legal support for the development of the National Guard of Ukraine's capabilities in the law enforcement field]. *Aktual'ni problemy diyal'nosti skladovykh sektoru bezpeky i oborony Ukrayiny v umovakh osoblyvykh pravovykh rezhyimiv: potochnyy stan ta shlyakhy vyrishennya* [Current Problems of the Activities of the Security and Defense Sector Components of Ukraine under Special Legal Regimes: Current State and Ways to Solve Them], International Scientific and Practical Conference Proceedings (March 28, 2024). NANGU, pp. 679–680. [in Ukrainian].

38. Proekt Zakonu pro vnesennya zmin do Kodeksu Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya shchodo ustanovlennya vidpovidal'nosti za porushennya poryadku ta pravyl vykorystannya povitryanoho prostoru Ukrayiny ekspluatantamy bezpilotnykh povitryanykh suden №8186 vid 07.11.2022 (03.05.2023 pryynyato za osnovu) [Draft Law on Amendments to the Code of Ukraine on Administrative Offenses Regarding the Establishment of Responsibility for Violation of the Procedure and Rules for the Use of Ukraine's Airspace by Operators of Unmanned Aircraft No. 8186 of November 7, 2022]. Retrieved from <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/40785> [in Ukrainian].

Tytarenko Oleksii

Doctor of Law, Associate Professor,

Head of the Research Laboratory for Troop Training of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

Byta Yevhen

Head of the service section of the military unit 3036

National Guard of Ukraine

PROSPECTS FOR REGULATORY AND LEGAL SUPPORT OF LAW ENFORCEMENT ACTIVITIES OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE UNDER MARTIAL LAW

The article deals with the issue of promising areas for improving the regulatory and legal support of the National Guard of Ukraine units in the law enforcement sphere under the martial law regime.

It is substantiated that today the existing legal framework for ensuring law enforcement activities of the NGU units needs to be updated with due regard for current security challenges. Based on the systemic and structural analysis, the author identifies certain gaps in the regulatory and legal documents at the departmental level which need to be addressed. The author considers the prospects for implementing the draft law No. 10311 of 01.12.2023.

It is established that in modern conditions there is a tendency to increase legislative proposals aimed at regulating certain issues of regulatory and legal support of law enforcement activities of the NGU by amending the Law of Ukraine 'On the National Guard of Ukraine' and other codified regulatory documents.

The author substantiates the proposals for addressing certain issues of updating the regulatory framework of the National Guard of Ukraine in the field of law enforcement by amending the following regulatory documents, in particular: Article 2 of the Law of Ukraine 'On the National Guard of Ukraine' regarding strengthening of the law enforcement function of the National Guard of Ukraine in ensuring stabilisation measures in wartime and post-war periods; p. 1.4 of the Regulation on Military Units and Public Order Protection Units of the National Guard of Ukraine (Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of 16.06.2014 No. 567) in terms of specifying interaction with the Court Security Service and the State Emergency Service of Ukraine.

Further areas of research on the transformation of the regulatory and legal support for the law enforcement activities of the NGU units have been identified in the context of draft laws No. 4214 of 13.10.2020, No. 6292 of 08.11.2021, No. 8186 of 07.11.2022, No. 10311 of 01.12.2023 and the adaptation of STANAG 2616 requirements in national legislation are identified: 1ED 2016 / NATO Standard AJP-3.22 Allied Joint Doctrine for Stability Policing.

Keywords: National Guard of Ukraine; regulatory and legal support; law enforcement activities; martial law.